

خلاصه

جامعه‌شناسی

پایه یازدهم

درس سوم

جامعه تغلب: ➤

- ✓ یکی از انواع جوامع جاهلی
- ✓ مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری میکنند
- ✓ همه آنها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر هستند. چنین افرادی
- ✓ ناچاراً از چیرگی بر مردم جامعه خود خودداری می‌کنند.
- ✓ مردم جوامع دیگر را خوار و بی‌ارزش می‌شمرند
- ❖ در گذشته تاریخ، **فرهنگ سلطه و استکبار**، امپراتوری‌های بزرگی به وجود آورده است.

بزن بعدی ➤➤

امپراتوری و شاهنشاهی از طریق
کشورگشایی و با **قدرت نظامی** و **حضور**
مستقیم سربازان شکل می گیرد.

➤ **غلبه نظامی:**

- ✓ همواره با غلبه فرهنگی همراه نیست
- ✓ به حضور مستقیم مهاجمان در مناطق
جغرافیایی مورد تهاجم منجر می شود
- ✓ همواره گسترش فرهنگی را به دنبال نمی آورد.

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می خورد:

اگر **هویت فرهنگی اش را حفظ کند** می تواند
استقلال سیاسی خود را به دست آورد.

بزن بعدی ➤➤

اگر **فرهنگی غنی و قوی** داشته باشد،
میتواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود
هضم کند و به خدمت گیرد.

➤ مثال: امپراتوری مغول در چین، هند و ایران

➤ **امپریالیسم و استعمار:**

✓ سلطه غرب

✓ کانون شکل گیری آن: اروپا در پنج قرن اخیر

✓ امپریالیسم: به هر نوع سلطه‌ای گفته می‌شود.

➤ **انواع امپریالیسم:**

➤ **سیاسی:**

✓ همراه با اشغال نظامی جوامع ضعیف

بزن بعدی ➤➤

➤ اقتصادی:

تصرف قدرت اقتصادی یک کشور، بازارها و مواد خام آن

➤ فرهنگی:

مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته، از بین می‌رود. قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.

➤ استعمار:

* اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت

نظامی و سیاسی

* نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری

* آغاز: قرن پانزدهم توسط اروپاییان

* اوج: قرن نوزدهم

➤➤ بزین بعدی

کودتاهای استعمار نو: ➤

نمونه موفق: کودتای انگلیسی سوم اسفند

۱۲۹۹ رضاخان و کودتای آمریکایی ۲۸ مرداد

۱۳۳۲ محمدرضا پهلوی

نمونه شکست خورده: کودتای آمریکایی-انگلیسی نوژه

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به:

✓ قدرت اقتصادی خود

✓ با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و

سیاسی بین‌المللی

✓ از طریق دولت‌های دستنشانده

کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را

در اختیار می‌گیرد.

بزن بعدی ➤➤

استعمار فرا نو: ➤

✓ استعمارگران بیش از ابزارهای نظامی،

سیاسی و اقتصادی از **ابزارهای فرهنگی و علمی** به ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند.

➤ در **استعمار قدیم**، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند.

➤ در **استعمار نو**، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند.

➤ در استعمار **فرا نو**، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

بزن بعدی ➤➤

استعمار فرا نو: ➤

✓ هدف در استعمار فرا نو: **هویت**

فرهنگی کشورها است یعنی جهان غرب به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

✓ مردمی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در **حاشیهٔ جهان غرب** جست و جو می‌کنند.

➤ **نویسنده: هنگامه نجاتی**

رتبهٔ 4 کنکور سراسری